

0603307

ELEKTRONİK - I

DENEY 4

Zener Diyotların Geçirme ve Kapatma Özelliği

Zener Diyotlarının Geçirme ve Kapatma Özelliği

Genel

Zener diyotları silisten diyotlar olup geçirme karakteristikleri doğrultucu diyotlarınkine benzer .

Zener diyotlarının doğrultucu diyotlardan farkı kapatma veya geri alanı koparma gerilimlerinin (zener gerilimi) nispeten küçük olmasıdır . Koparma gerilimi aşılnca geri yöndeki akım çok dik olarak yükselir . Doğrultucu diyotlarda bu akımın önlenmesi gerekirken zener diyodu ters yönde işletilir . Fazla yüklenmeden korumak için zener diyoduna her zaman hesaplanması aşağıda gösterilen seri bir ön direnç bağlanır :

$$R_V = \frac{U_b - U_z}{I_z + I_L}$$

Bu formülde U_b işletme gerilimi , U_z kullanılan diyodun zener gerilimi , I_z ortalama azami zener akımı ve I_L zener diyoduna paralel bağlı yük direncinden geçen akım . Özellikleri zener diyotlarının gerilim denkleştirme ve sınırlama alanlarında kullanılmasını sağlar .

Amaç

Şekil 1 devresiyle bir zener diyodunun karakteristik eğrileri osiloskop ekransinde gösterilip zener gerilimi bulunacak .

Devre Şeması

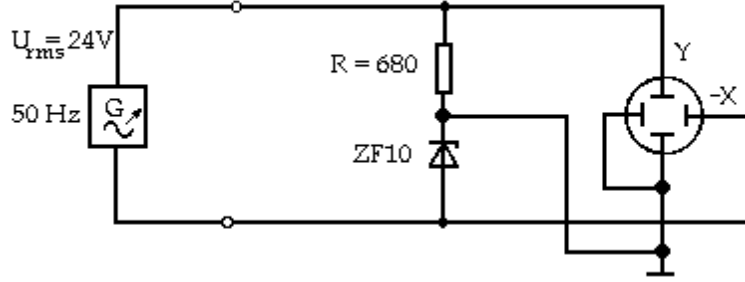

Fig.1.2.1.1

Şekil 1

Deneyde Kullanılacak Parçalar ve Ölçü Aletleri

- 1 Temel Elektronik Eğitim Seti
- 1 zener diyodu ZPD 10/40 mA
- 1 direnç 680 Ohm (2 W)
- 1 osiloskop
- fişler ve kablolar

Deneyin Yapılması:

Şekil 1 devresinde $U_{\text{eff}} = 24 \text{ V}$, 50 Hz sinüzoidal bir değişik gerilim bağlanacak .

Osiloskop X/Y görüntüye çevrilecek . Şu sapma sayıları ayarlanacak : Y= 10 V/ bölüm , X= 2 V/ bölüm . Gerilimlerin kutupluluğu toprak noktasına göre zıt olduğundan , girişlerden biri ters çevrilecek (örnek : x girişi). Dikkat : Üretici çıkış ve osiloskop girişlerinin ölçülen gerilimlerin toprak üzerinden kısa bağlanmalarını önlemek için gerilimsiz olması gerekli . Ölçülen görüntü Şekil 2 şekline geçirecek . Buradan zener gerilim değeri ve zener akımı en üst değeri bulunacak .

Sonuçlar ve Değerlendirmeler :

Ayarlamalar :

Y = 10V/bölüm

-X = 2 V/bölüm

Şekil 2

Zener gerilim değeri :

Zener akımın en üst değeri :

$$I_{zMax} = \frac{U_r}{R}$$

Geçirme gerilimin değeri :